

ки", които под натиска на интереси понякога се залагат в самия проект на СИ. В преподаването те изглеждат се представят само като "любопитни случаи" от практиката на преподавателя.

2.5. Предоставянето на резултатите е заключителният етап на всяко СИ. В този етап се осъществява и публикуването на данните от изследването. Обикновено те се представят с кратък коментар и с описание на някои елементи от "кухнята" на произведения информационен продукт. Но е очевидно, че и тук в обучението се пропускат съществено важни аспекти от цялостния процес. Например в пълно съгласие с пазарните принципи е с приключването на СИ да се дават обосновани оценки на **постигнатата ефективност**. Имат се предвид не само разходите на финансови, материални и времеви ресурси по създаването на статистическите информационни продукти, но и качеството на последните. Не ни е известно това да е станало утвърдена традиция и да се прави в необходимата степен за СИ, провеждани от органите на държавната статистика. Още по-малко това изглежда се случва за провежданите СИ от други институции или изследователски екипи. Недопустимо е данните да се публикуват няколко години след производството им⁷, т.е. когато вече са безнадеждно остарели. Рядко (ако изобщо) този проблем присъства и като тематика в съдържанието на учебните планове и програми. Спецификата на статистическите информационни продукти налага производителят да се интересува как и дали адекватно се интерпретират и използват те, но този интерес е слаб (или направо липсва). Налице е необходимостта от провеждане на по-активна консултантска дейност за нуждите на потребителите. Тези проблеми са напълно пренебрегнати в преподаването, а до голяма степен и в практиката. Достатъчно е да погледнем в университетските програми по статистика, за да се убедим в това.

3. Концепцията за цялостния статистически производствен процес

3.1. Едва ли може да се оспорва тезата, че всяка съзнателно организирана дейност по необходимост следва да се изгражда върху предварителна обща визия за тази дейност. Толкова повече е валидна тя за такава сложна (изследователска по същество) дейност, каквато е производството на статистически информационни продукти. Както подчертава американският изследовател С. Торп: "Умът може много по-добре да се справи с нещо, което е видял в цялостния му и характерен контекст" (2006, с. 78). Към това ще

⁷ Както това се случи с данните от преброяването в селското стопанство (2003 г.), при това с неавтентична дата на публикуването им.